

V Bruselu dne 27.2.2023
SWD(2023) 50 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady,

kterým se mění nařízení (EU) 2019/1009, pokud jde o digitální označování hnojivých výrobků EU

{COM(2023) 98 final} - {SEC(2023) 99 final} - {SWD(2023) 48 final} -
{SWD(2023) 49 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/1009 – nařízení o hnojivých výrobcích EU
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Nařízení o hnojivých výrobcích platí od 16. července 2022 a stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na vnitřní trh. V EU si výrobci hnojiv mohou svobodně zvolit, zda své výrobky uvedou na trh jako „harmonizované výrobky“ (výrobky, které jsou v souladu s nařízením o hnojivých výrobcích), a tyto výrobky se volně pohybují na vnitřním trhu, nebo jako „neharmonizované výrobky“ (výrobky, které jsou v souladu s vnitrostátními pravidly platnými v každé zemi EU). Toto posouzení dopadů se týká digitalizace označování hnojivých výrobků EU (tj. výrobků uváděných na trh podle nařízení o hnojivých výrobcích). Požadavky na označování se podle nařízení o hnojivých přípravcích ve srovnání s předchozím nařízením podstatně zvýšily. Neexistují ani žádná pravidla týkající se dobrovolné digitalizace etiket, takže neexistují žádné minimální normy, jež by zajistily kvalitu informací, které jsou v současné době poskytovány digitálně na dobrovolném základě. Tato situace je příčinou prvního problému, tj. že etikety na hnojivých výrobcích EU jsou pro uživatele obtížně čitelné. Rozsáhlé požadavky na označování podle nařízení o hnojivých výrobcích navíc vyžadují hodně místa, což může být překážkou účinného volného pohybu výrobků, protože je zapotřebí značný prostor pro umístění vícejazyčných etiket. Kromě toho se některé informace na etiketách často mění. Například u organických hnojiv se může obsah různých forem živin v jednotlivých šaržích lišit v závislosti na kvalitě použitých vstupních materiálů. Některé hospodářské subjekty v rámci odvětví navíc přepracovávají etikety ještě předtím, než se výrobek dostane ke konečným uživatelům, protože výrobky jsou smíchány, přebaleny nebo přeznačeny. Současně je třeba, aby byly příbalové letáky k výrobkům volně loženým přizpůsobeny každému zákazníkovi, což i s ohledem na specifickou povahu prodeje volně ložených výrobků představuje neodůvodněnou administrativní zátěž. To vede ke druhému problému, tj. že etikety hnojivých výrobků EU jsou pro výrobce obtížně spravovatelné.
Čeho by mělo být dosaženo?
Tato iniciativa by měla přispět k dosažení vysoké úrovně ochrany zdraví lidí, zvířat a rostlin, bezpečnosti a životního prostředí, jakož i k zajištění účinného fungování vnitřního trhu s hnojivými výrobky prostřednictvím sjednocení pravidel v EU-27. Konkrétně by tato iniciativa měla zlepšit čitelnost etiket hnojivých výrobků EU a pomoci hospodářským subjektům správně spravovat etikety.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Země EU by mohly problém řešit částečně na vnitrostátní úrovni, a to přijetím vlastních pravidel týkajících se minimálních norem pro digitalizaci etiket, neboť v samotném nařízení o hnojivých přípravcích není tato problematika dosud upravena. To by však neřešilo první zjištěný problém, protože na fyzických etiketách budou uvedeny tytéž informace beze změny. Takový přístup by nevyhnutelně vedl k rozdílným postupům v celé EU a vytvořil by překážky pro fungování vnitřního trhu. Mohl by vést k nerovnostem, pokud jde o možné úspory nákladů a sdělování informací. Zvýšily by se také náklady výrobního odvětví, které by se muselo přizpůsobit rozdílným požadavkům na digitální označování v různých zemích EU. Zavedení podmínek pro digitální etiketu na úrovni EU má naopak přidanou hodnotu v podobě sjednocení různých postupů. Vytvořením rovných podmínek by taková iniciativa zlepšila fungování vnitřního trhu a zároveň by zajistila vysoký standard ochrany, o nějž nařízení o hnojivých výrobcích usiluje. Přidaná hodnota opatření EU spočívá také v potenciálních úsporách z rozsahu v odvětví hnojivých výrobků. Sjednocení požadavků na digitální označování v celé EU by mohlo usnadnit používání vícejazyčných etiket, a

podpořit tak distribuci výrobků se stejnou etiketou ve více zemích EU.
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Kromě výchozího scénáře, kdy nejsou přijata žádná opatření, jsou v posouzení dopadů uvedeny tři možnosti politiky. Možnosti lze kombinovat; • možnost politiky 1 navrhuje, aby Komise vypracovala pokyny pro digitální označování. • Možnost politiky 2 lze rozdělit do pěti samostatných možností (2a–2e), které umožňují uvést na digitální etiketě různé množství informací. V rámci všech možností zavedení digitálního označování je zachována možnost zvolit si, zda budou vybrané informace uvedeny fyzicky na výrobku nebo na digitální etiketě. Každá možnost zavedení digitálního označování dále zavádí některé základní zásady, které mají chránit konečné uživatele a zajistit přístupnost, dostupnost a kvalitu digitálních informací. Některé z níže uvedených možností rozlišují mezi profesionálními a neprofesionálními uživateli. Tyto možnosti byly zahrnuty, protože posouzení dopadů zjistilo, že to, <i>jaké</i> informace považují uživatelé výrobků za zásadní, stejně jako to, <i>jak</i> etiketu používají, závisí na skupině uživatelů (přičemž neprofesionální uživatelé, tj. drobní zahrádkáři, kteří jednají mimo rámec hospodářské činnosti, často nerozumí technickým informacím na etiketě a profesionální uživatelé etikety využívají celkově v menším měřítku). ○ Možnost politiky 2a by umožnila, aby <i>některé</i> informace na etiketě byly poskytovány pouze digitálně. ○ Možnost politiky 2b by umožňovala, aby <i>některé</i> informace na etiketách byly poskytovány pouze digitálně, přičemž by se rozlišovalo mezi profesionálními a neprofesionálními uživateli. ○ Možnost politiky 2c by umožnila, aby <i>většina</i> informací na etiketě byla poskytována pouze digitálně. ○ Možnost politiky 2d by umožnila, aby <i>většina</i> informací na etiketě byla poskytována pouze digitálně, přičemž by se rozlišovalo mezi profesionálními a neprofesionálními uživateli. ○ Možnost politiky 2e by umožnila, aby <i>některé</i> informace na etiketě byly pro neprofesionální uživatele poskytovány pouze digitálně a <i>většina</i> informací na etiketě byla pro profesionální uživatele poskytována pouze digitálně. • Možnost politiky 3 umožňuje poskytovat veškeré informace na etiketách v digitální podobě u výrobků volně ložených (bez obalu) a výrobků, které nejsou prodávány konečným uživatelům (např. používané průmyslovými uživateli, jako jsou výrobci směsí, balírní, přebalovny). Upřednostňovanou možností je možnost politiky 2a v kombinaci s možností politiky 3. Zatímco možnost politiky 2a je nejpaprtnější, pokud jde o rozsah informací, které mají být poskytovány pouze digitálně, možnost politiky 3 dále výrazně přispívá k účinnosti řešení obou problémů tím, že se zaměřuje na určité segmenty trhu, kde lze digitální označování zavést s nízkým rizikem a s vysokým dopadem. Tento upřednostňovaný soubor zajišťuje nejvyváženější přístup z hlediska nákladů a přínosů a zároveň nejvíce zohledňuje digitální propast¹.
Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?
Konzultace potvrdily širokou podporu digitalizace některých informací na etiketách. Zúčastněné strany zastupující výrobní odvětví celkově mírně upřednostňovaly možnosti politiky 2a a 2d (možnost politiky 2d umožňuje přesunout na digitální etiketu největší množství informací). Rozdíl v preferencích těchto dvou možností lze vysvětlit různou úrovní digitalizace v různých společnostech (74 % respondentů při veřejné konzultaci uvedlo, že informace o výrobcích digitálně již poskytují). Pokud jde o celkovou digitalizaci etiket hnojivých výrobků EU, orgány veřejné správy obecně upřednostňovaly

¹ Digitální propast znamená rozdíl mezi těmi, kdo mají přístup k internetu a mohou využívat nové služby nabízené na internetu, a těmi, kdo jsou z těchto služeb vyloučeni.

možnosti politiky 2a a 2b, a to zejména jako model pro transformaci (tj. postupně přejít na větší digitalizaci označování, jakmile k tomu bude získána důvěra). Pokud jde o možnost politiky 2b, vnitrostátní orgány se neshodly na tom, zda má smysl rozlišovat mezi profesionálními a neprofesionálními uživateli. Možnost politiky 3 je široce přijímána všemi zúčastněnými stranami (včetně výrobního odvětví, orgánů veřejné správy a uživatelů výrobků).
C. Dopady upřednostňované možnosti
Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)? V posouzení dopadů se uvádí, že celkové roční přínosy pro společnosti v rámci souboru upřednostňovaných možností politiky činí 6 857 EUR pro malé a střední podniky a 62 833 EUR pro velké společnosti. Úspory kompenzují níže uvedené náklady a očekává se, že v dlouhodobém horizontu se úspory nákladů zvýší. Možnost poskytovat některé informace pouze digitálně v rámci možnosti politiky 2a a všechny informace digitálně o výrobcích prodáváných hospodářským subjektům v rámci možnosti politiky 3 by vedla k úsporám nákladů pro odvětví, protože: - výrobci, včetně malých a středních podniků, se mohou svobodně rozhodnout, zda budou digitální označování používat. Proto by takové rozhodnutí přijali ti výrobci, kteří odhadují úspory nákladů alespoň ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu; - digitální etikety lze levněji aktualizovat, takže z dlouhodobého hlediska lze očekávat určité úspory díky méně častému tisku nových etiket. Soubor upřednostňovaných možností proto sníží náklady na označování a vytvoří rovné podmínky pro hospodářské subjekty. Náklady na označování se sníží jednak tím, že se na etiketě uvede více jazyků, jednak tím, že se zamezí přetiskování etiket z důvodů změn. Posouzení dopadů potvrzuje, že čím více informací na etiketách (a zejména rychle se měnících informací) bude možné poskytovat digitálně, tím větší budou úspory nákladů pro výrobní odvětví. Proto by zejména možnost politiky 3 přinesla značné výhody. Za druhé, v rámci možnosti politiky 2a jsou na fyzické etiketě zachovány všechny informace týkající se bezpečnosti. Snížením počtu informací uváděných na fyzické etiketě se zviditelní informace o bezpečnosti, což přispěje k dosažení cíle ochrany zdraví a životního prostředí. Vzhledem ke specifické povaze výrobků, na které se vztahuje možnost politiky 3 (tj. volně ložené výrobky prodávané bez obalu nebo výrobky, které před tím, než se dostanou ke konečnému uživateli, mají být zkombinovány a smíchány), se poskytnutí všech informací o výrobku, včetně bezpečnostních informací, v digitální podobě považuje za přijatelné. Tento upřednostňovaný soubor možností je také snadněji použitelný a vymahatelný, protože se nerozlišuje mezi profesionálními a neprofesionálními uživateli. Takové rozlišení v samotném nařízení o hnojivých výrobcích neexistuje. Znamenalo by to, že výrobci by museli své výrobky zaměřit buď na jednu, nebo druhou kategorii a donucovací orgány by musely kontrolovat, zda výrobky pro profesionální uživatele nejsou prodávány neprofesionálním uživatelům.
Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)? Posouzení dopadů předpokládá, že náklady na poskytování informací v digitální podobě pro konkrétní podnik budou v případě možností politiky 2a–2e a možnosti politiky 3 víceméně stejné. I přes vznik jednorázových nákladů (např. náklady na nákup zařízení pro čtení QR kódů, na změnu designu etiket, odhadované ve výši 14 998 EUR pro velké společnosti a 1 796 EUR pro malé a střední podniky) a průběžné náklady (např. rekvalifikace zaměstnanců, odpisy zařízení a údržba softwaru a internetových stránek, odhadované ve výši 2 700 EUR pro velké společnosti a 1 170 EUR pro malé a střední podniky) možnost politiky 2a v kombinaci s možností politiky 3 povede k úspoře nákladů (jak je vysvětleno v předchozí části).
Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost? Možnosti politiky, které nepřiměřeně znevýhodňují malé a střední podniky, například možnosti předpokládající povinné digitální označování, byly vyřazeny již v rané fázi procesu prověřování. Možnost politiky 2a spolu s možností politiky 3 umožní malým a středním podnikům využívat výhod digitálního

věku a povedou k potenciálnímu snížení zátěže stejně jako u větších společností. Je však třeba poznamenat, že v porovnání s velkými společnostmi je u malých a středních podniků méně pravděpodobné, že budou poskytovat informace o svých výrobcích online, ale tento rozdíl nebude velký. Podle výsledků veřejné konzultace informace o svých výrobcích již digitálně poskytuje 70 % malých a středních podniků a 79 % velkých společností. To ukazuje, že přínosy zavedení dobrovolného digitálního označování by byly pro malé a střední podniky velmi pravděpodobné. Umožnění přesunu informací z fyzické etikety na digitální etiketu podpoří konkurenceschopnost těch společností, které mají problémy s nedostatkem místa na etiketách. Snížení množství informací požadovaných na fyzické etiketě může zlepšit volný pohyb hnojivých výrobků ve všech 27 zemích EU. Možnost uvádět na fyzických etiketách více jazyků díky přesunutí některých informací na digitální etiketu by znamenala, že distribuce výrobků do více zemí EU by byla nákladově efektivnější, což by podpořilo vyšší investice a úspory z rozsahu.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Ne, i když země EU mohou být vystaveny určitým nákladům na přizpůsobení se novému nařízení. Jelikož však již mají rozvinutou digitální gramotnost a s digitálními zařízeními pracují v rámci své profesní činnosti, dopad/zátěž nebudou velké.
Očekávají se jiné významné dopady?
Nebyly zjištěny žádné jiné významné dopady.
Proporcionalita?
Upřednostňovaná možnost je v souladu se zásadou proporcionality. Nepřekračuje rámec toho, co je nutné k dosažení sledovaných cílů. Digitalizace etiket bude i nadále nepovinná. Kdykoli se použije, bude spojena s obecnými zásadami digitálního označování, aby byla zajištěna kvalita a dostupnost digitálně poskytovaných informací. V souladu s přístupem, který bude uplatněn v souvislosti s digitálním označováním chemických látek (nařízení CLP) a detergentů, by s přibývajícími zkušenostmi a narůstající důvěrou v digitální označování mohlo být v budoucnu možné zvýšit množství digitálně dostupných informací, což může dále zvýšit možnosti zjednodušení pro výrobní odvětví.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Nové nařízení bude vyhodnoceno v rámci celkového hodnocení fungování nařízení o hnojivých výrobcích v roce 2026.